

POSLEDNÍ DNY JOHNA LENNONA

JAMES PATTERSON

CASEY SHERMAN A DAVE WEDGE

xyz

Poslední dny Johna Lennona

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

James Patterson

Poslední dny Johna Lennona – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

POSLEDNÍ DNY
JOHNA LENNONA

JAMES PATTERSON

CASEY SHERMAN A DAVE WEDGE

xyz

James Patterson with Casey Sherman and Dave Wedge: The Last Days Of John Lennon
Copyright © 2020 by James Patterson
This edition arranged with Kaplan/DeFiore Rights through Graal Literary Agency.
Translation © Jana Michalcová, 2021
Cover Illustration © Matěj Pospíšil, 2021
© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2021

ISBN tištěné verze 978-80-7597-960-5
ISBN e-knihy 978-80-7683-038-7 (1. zveřejnění, 2021) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7683-039-4 (1. zveřejnění, 2021) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-7683-037-0 (1. zveřejnění, 2021) (ePDF)

1. června 1969 se John Lennon sešel s několika přáteli

v hotelu v Torontu,

aby nahrál píseň Give Peace A Chance.

„Zpívejte se mnou,“ řekl členům sboru,

když spustil první verš, Všichni mluví o...‘

Ještě dnes lidé mluví – a zpívají – o Johnovi.

Díky za vaše slova...

Harry Benson

David Bowie

Bob Dylan

Dr. David Halleran

Mick Jagger

Billy Joel

Elton John

Ken Mansfield

Paul McCartney

Keith Richards

Geraldo Rivera

PROLOG

6. prosince 1980

Sedí v letadle zahalený cigaretovým kouřem. Otevře peněženku a podívá se na své povolení k držení zbraně. Chystal se koupit si ráži .22, když ho prodavač začal přemlouvat na ráži .38.

*Heleďte, když si pořídíte ráži .22 a vlezte k vám zloděj, leda se vám vysměje, říká. Ale ráži .38 se nevysměje nikdo. Stačí jedinej výstřel osmatřicítkou, a dostanete ho.*¹

Jak mu po telefonu sdělila Federální letecká správa FAA, nejbezpečnější způsob přepravy zbraně² je sbalit ji včetně nábojů do zavazadla – což udělal. Zbraň si koupil legálně – prodavači řekl, že na osobní ochranu – na Havaji.

S náboji se to má jinak. Střely s dutou špičkou jsou v New Yorku zakázané. Jestli ochranku napadne prohledat mu tašku, zavřou ho.

Bude to v cajku, říká si stále dokola, když vystupuje z letadla. Poslední dobou se za největší hrozbu považuje únos. Jako terorista nevypadá.

Stojí u zavazadlového pásu na letišti LaGuardia, jedním okem vyhlíží svou tašku, zatímco druhým přes rudohnědě zabarvená skla slunečních brýlí v leteckém stylu pokradmu sleduje členy ochranky.

Nikdo mu nevěnuje pozornost – to je dobré znamení. Zvedne svou tašku.

Nikdo k němu neběží.

Zamíří k východu.

Nikdo ho nehledá.

Lidé, které mívá – obchodní cestující a ti, co si přijeli do Velkého jablka užít pár dnů vánočních nákupů – nedávají vůbec najevo, že by si ho všimli.

Žádný oční kontakt, kývnutí na pozdrav, nic.

Jako bych byl neviditelný.

A v určitém smyslu také je. Je neviditelný celý svůj život. Není ničím zajímavý, což mu poskytuje nespornou taktickou výhodu. Zapadne kdekoli a nepůsobí nebezpečně.

A takový musím zůstat. Musím neustále působit normálně.

Což znamená držet se mimo svou mysl, seč mu síly stačí.

Jeho mysl je nebezpečné území.

Vyjde před letiště do jasného slunečního světla. Vzduch je na tu roční dobu nezvykle teplý. Položí tašku na chodník, potí se a popadá dech. Mávne na taxi. Myšlenkami je u pěti kulek³ sbalených u zbraně. V FAA mu totiž řekli, že je změna tlaku vzduchu⁴ může poškodit.

Stačí mu, když bude v pořádku jediná.

Pět střel s dutou špičkou Smith & Wesson +P je navržených pro nejvyšší brzdnu sílu – a nejvyšší možnou škodu. Při zásahu měkké tkáně se špička zploští a změní se ve smrtící kotoučovou pilu, která se točí a odráží v těle a cupuje přitom tkáň a orgány na cucky.

K ukončení života Johna Lennona je jedna kulka víc než dost.

Přijede k němu žluté taxi. Dá si zavazadlo do kufru, pak nastoupí dozadu. Nahlásí řidičovi adresu hostelu West Side YMCA na ulici Central Park West. To je jen devět bloků od jeho skutečného cíle.

Nasadí svůj nejlepší úsměv a oznámí taxikáři: „Jsem zvukový inženýr.“⁵

Taxi se odlepí od chodníku.

„Pracuju s Johnem Lennonem a Paulem McCartneym.“⁶

Taxikář ho ignoruje.

Zírá muži na zátylek. Kdybys jen tušil, co se chystám udělat, věnoval bys mi pozornost. Nechoval by ses ke mně, jako bych byl nějaký nýmánd odnikud.

Nowhere Man, Muž odnikud, je píseň jeho nejoblíbenější skupiny všech dob – The Beatles. Tedy *bývali* jeho nejoblíbenější skupinou, dokud se nerozpadli. A pořád Johnu Lennonovi neodpustil výrok, že jsou Beatles populárnější než Ježíš.

To bylo rouhání.

Taxi se zařadí do zácpy aut mířících na Manhattan. Všichni pospíchají do Rockefellerova centra. Právě tam usadili skoro dvacetimetrový smrk ztepilý a elektrikáři horečně pracují, aby ho připravili na každoroční slavnost rozsvěcení vánočního stromku, která proběhne už za několik dní.

Vytáhne z tašky pytlík koksu⁷. Šňupne si lajnu rovnou z ruky.

Taxikář ho pozoruje ve zpětném zrcátku.

„Dáte si taky?“

Řidič zavrtí hlavou a obrátí pozornost zpátky na silnici.

Kouzlo koksu nezabírá. Místo toho, aby pocítil vlnu intenzivního uspokojení, potí se a narůstá v něm veškerý vztek namířený na Lennona.

„Beztak ho odprásknu,“⁸ zamumlá. „Šest ran do toho jeho tlustýho, chlupatýho břicha.“

Dorazí do cíle. Zaplatí za cestu, a když vystupuje z taxi, představuje si, jak ho obklopí hejno policistů s vytasenými zbraněmi, připraveni ho zatknout. Vidí se do konce života zavřený v cele.

Ta myšlenka ho konejší.

Uklidňuje.

Otočí se na řidiče. „Jsem Mark Chapman.⁹ Vzpomeňte si na mé jméno, jestli ho znovu uslyšíte.“

KAPITOLA 1

Není trochu jako ty a já?

Nowhere Man

„John se ti bude líbit,“ tvrdí Paulovi McCartneymu jeho kamarád Ivan Vaughan. „Je to skvělej kluk.“¹

Paul Johna Lennona zná, ale popravdě řečeno jen od vidění. John je starší – je mu skoro sedmnáct – a přestože na trase Allerton-Woolton jezdí do školy stejným autobusem, nikdy spolu nepromluvili.

John dnes zpívá se svou kapelou The Quarrymen na zahradní slavnosti u kostela svatého Petra a patnáctiletý Paul se tam s Ivym vydal na kole, aby je omrkli. Přesněji řečeno kapela zajímá Ivyho – Paul chce okukovat holky.

Je sobota 6. července 1957, a když kapela Quarrymen vystoupá na venkovní pódium, je už vedro.

John má pod „kratákem“ – kabátem ke kolenům – červenobílou kostkovanou košili a černé úzké džíny. Začne coververzí písně *Come Go with Me* od doo-wop kapely The Del-Vikings. Paul tu americkou píseň slyšel jen párkrát v pořadu vydavatelství Decca Records na stanici Radio Luxembourg a v poslechové kabině krámu s deskami.

Paul poslouchá jen napůl a znovu zkoumá dav. Zrovna se rozmýšlí, kterou dívku osloví první, když vtom zaslechne, že John změnil text

písně, aniž by vypadl z rytmu. Paul toho ví o kytarách dost, a nemůže přijít na to, jakým stylem John hraje. John mezitím spustí coververzi písně Gena Vincenta *Be-Bop-A-Lula* v rychlém rytmu rockabilly. Ovládne jeviště. Patří mu.

Což není tak překvapivé. Všichni vědí, že John Lennon je suverénní a sebejistý – a místní Ted neboli Teddy Boy. Tady v Liverpoolu jsou Tedové s těmi svými dlouhými kotletami a účesem à la kachní zadek s vlasy ulízanými dozadu tvrdí, vzdorovití muži a chlapci z dělnické třídy, kteří rádi vyvolávají bitky.

Paul následuje Ivyho do sálu kostela svatého Petra, kde má kapela během koncertu zázemí. Všeobecně se má za to, že John je gauner. Místo s matkou žije se svou tetou. Po městě jdou řeči, že otec Johna opustil a že jeho máma teď žije v hříchu s jiným mužem. Mají spolu dvě nemanželské dcery.

Paulovi se do myšlenek vkrade vzpomínka na vlastní matku.

Loni dvacátého devátého října odešla Mary McCartneyová do nemocnice. Ani jemu, ani jeho bratru Mikeovi neřekla proč. Pak, o dva dny později, na halloween zemřela – měla rakovinu prsu, jak Paul nakonec zjistil. Uběhlo osm měsíců a ta ztráta ho stále hluboce bolí.

Právě tehdy ho pohltila hudba. Jak se vyjádřil jeho bratr: „Ztratils mámu – a našels kytaru?“²

*Když budeš umět zpívat nebo na něco hrát, Paule, vždycky tě pozvou na večírek,*³ říká mu jeho otec Jim, v mládí jazzový muzikant. Paul začne s trumpetou, ale když slyší Elvise Presleyho a Lonnieho Donegana, takzvaného krále skiffu, odnese trubku zpátky do hudebnin Rushworth and Dreaper a vymění ji za kytaru Zenith.

Je levák, a to je problém, protože kytary se vyrábějí pro praváky. A tak se na ni naučí hrát obráceně – pravou rukou ovládá hmatník, tvoří akordy, zatímco levou vybrnkává.

Paul vezme jednu z kytar v sále a začne hrát skladbu *Twenty Flight Rock* – píseň Eddieho Cochrana, co zazněla ve filmu *The Girl Can't Help It* – kterou se naučil jen před pár dny. Zahrát tuhle písničku je nesmírně

obtížné. A mnohem těžší, když se hraje špatnou rukou. Ale Paulovou jedinou životní ambicí je být jako Elvis, takže se při svém spontánním vystoupení dost vytahuje. John stojí poblíž, oči přimhouřené, skoro na škvírku. Má stejný výraz jako předtím na jevišti během vystoupení, jako by shlížel na dav pod sebou.

*A teď se dívá spatra na mě. Myslí si, že jsem jen tlustoch, co ještě chodí do školy.*⁴

Paul dohraje píseň a pak začne Johnovi vyprávět, jak pracuje na svých textech: „Jako kdybych psal slohovku nebo dělal křížovku.“⁵

John lhostejně přikývne.

Paul přejde k pianu, jež stojí nedaleko. Usedne za něj a začne hrát hit Jerryho Lee Lewise *Whole Lotta Shakin' Going' On*. Paul se do hudby opravdu ponoří, dokonce buší do kláves jako Jerry Lee.

Paul ucítí na rameni Johnovu ruku. John se předkloní a hbitou pravačkou připojí horní oktávy písně. *Je opilý*,⁶ uvědomí si Paul.

Když dohrají, John oznámí, že je čas vyrazit do hospody. Paulovi se nadšením rozbuší srdce. *Právě dostal pozvání od nejpohodovějšího kluka v Liverpoolu.*

Pod nadšením bublá ještě jiný pocit: obavy. Každý dospělý, Paulova otce nevyjímaje, o Johnovi říká, že *ten tě dostane do maléru, synu*.⁷ John Lennon s tím svým hrůzu nahánějícím pohledem a kotletami a ohrnutým límečkem. *Člověk se mu spíš vyhne, než by se s ním seznamoval*.⁸

Teď, když ho Paul poznal, drží se poblíž.

KAPITOLA 2

Nechceš se přidat ke kapele?

Join Together

Johna nezajímá, že je Paulovi teprve patnáct. Co se týká hudby, bere ji stejně vážně jako John rokenrol. Paul už skládá písně a umí hrát na piano.

A hraje bezvadně na kytaru – *obráceně*.

Měl bych Paulovi nabídnout, ať se přidá ke kapele? Co když se pokusí převzít velení? John nad těmi otázkami dumá, když postává v centru Liverpoolu na dlažbě z kočičích hlav před klubem Cavern Club, kde mají The Quarrymen své první veřejné vystoupení. Klub, umístěný v podzemí pod skladem ovoce a zeleniny, je známý jazzový podnik. „Kvůli jazzovým kapelám si nás nikdy na konkurz nepozvali,“⁴¹ říká John. Ale jazz je na ústupu, nahradil ho skiffle, britská verze hudby džbánových kapel, kterou The Quarrymen hrají.

Pravou Johnovou vášní je americký rokenrol a dnes večer si nepřejí nic víc než vystoupit na pódium a rozdrnčet davu bubínky syrovými rytmy. Akorát že tenhle styl hudby není v klubu Cavern povolený. Ani jinde.

Rokenrol tu má špatnou pověst od doby, kdy se před rokem dostal do Británie film *Rock Around The Clock* a návaly pubertáků vytrhávaly

v kinech sedačky, aby si mohly zatančit na titulní píseň skupiny Bill Haley and His Comets.² Teď má stará garda z ničivé síly téhle muziky strach. BBC ji nechce hrát ani v rádiu, ani v televizi.

Rokenrol se ale nikam nevytratil. Ještě donedávna byla v zemi hitem číslo jedna skladba Elvise Presleyho *All Shook Up*. O Elvisovi slyšel John poprvé od kamaráda, který mu předčítal z časopisu. V *New Musical Express* vyšel článek o Američanovi s podivným jménem, který při zpěvu písně *Heartbreak Hotel* házel boky a ženy křičely a omdlévaly.

John si tehdy koupil nahrávku písně a pospíchal s ní domů. Žije se svou tetou Mimi Smithovou, a ne se svou matkou, Mimiinou sestrou Julií. V noci si John zaleze pod peřinu s přenosným rádiem, hlasitost stáhne, co nejvíc to jde, a poslouchá na středních vlnách Radio Luxembourg, na kterém pouští všechny hity amerického rokenrolu.

Mimi rokenrol neschvaluje. Podle ní jsou lidé, kteří ho poslouchají, „podradní“ a ona si přeje, aby se John soustředil na školu. Mimi netuší, že si založil kapelu, natož že má dnes večer koncert.

„Na kytare není nic špatného, Johne, ale tím se nikdy neuživiš.“³

John si je však jistý, že se mylí. „Chtěl jsem napsat *Alenku v říši divů* a být jako Elvis,“⁴ tvrdí John. A co se jeho týče, může – a také dokáže – oboje. Před pár dny zjistil, že mu Mimi zase „uklízela“ v pokoji; vyhodila mu všechny kresby a básně. Zuřil a vůbec se nedržel zpátky: *Vyhodila jsi mi můj podělaný básničky, a až jednou budu slavný, budeš toho litovat.*⁵

John si říkal, jak by asi reagovala, kdyby zjistila, že oblečení ve stylu Teddy Boys, které mu zakázala, dostává od Julie, která zbožňuje Elvise stejně jako on. Na rozdíl od puritánské Mimi má Julie gramofon a ráda zpívá a tančí a pohazuje při tom svou rudou kšticí.⁶ Koupila mu dokonce jeho první akustickou flamenco kytaru s kovovými strunami, které se mu při neustálém cvičení bolestivě zařezávají do prstů.

Než se toho večera John setká v klubu Cavern se svými kamarády, rozhodne se, co s Paulem McCartneym. „Hlavou se mi honilo, že ho budu muset držet na uzdě,“⁷ prozradí později John. „Ale stál za to.“

John vyhledá jejich společného kamaráda Peta Shottona, aby Paulovi pozvání přetlumočil.

John má přes rameno pověšenou čtyřstrunnou kytaru a zírá na obecenstvo středního věku. *Bože, vypadají tak upjatě.* Obrátí se ke kapele a dá pokyn.

Rod Davis, hráč na bendžo, se k němu přikrade, je celý bez sebe. „To *nemůžeš* udělat,“ řekne. „Sežerou tě zaživa, jestli spustíš v Cavern Clubu rokenrol!“⁸

John ho ignoruje a otočí se zpátky k publiku.

Jen ať ochutnají Krále.

John začne vyřvávat *Don't Be Cruel* od Elvise Presleyho. The Quarrymen se připojí.

Vedoucí klubu zaslechne refrén – *Nebud' krutá k srdci, které je věrné* – a pospíchá k pódiu s nějakým vzkazem.

*Vybodněte se na ten zatracený rokenrol.*⁹

John odhodí vzkaz stranou a soustředí se na Jerryho Lee Lewise a své nové oblíbence, kapelu Buddy Holly and the Crickets, a proto spustí další rokenrolovou pecku amerických hitparád.

John Paula pozve, aby si s The Quarrymen zahrál na koncertě v New Clubmoor Hall ¹⁰ ve čtvrti Noris Green, v severní části Liverpoolu – což bylo autobusem dostatečně daleko od místa, kde všichni bydleli.

Začnou písní *Guitar Boogie* kapely Arthur Smith and His Cracker-Jacks. Kytarové sólo je snadné, jednoduchá dvanáctitaktovka. Ale nejde jen o první Paulův koncert s kapelou, jde i o jeho první kytarové sólo v životě.

Na pódiu se John s Paulem střídají ve zpěvu. Když jeden vede, druhý ho doprovází. Johnovou silnou stránkou jsou nízké tóniny; Paulův hlas se lépe hodí do výšek.

Paul začne hrát sólo.

Prsty má nehybné. Jako by je měl přilepené k hmatníku.

Paul se sólem probojovává, až mu kulatý obličej brunátní. Zapotí se.

Po vystoupení na něj všichni zírají a on je vyděšený. Jedno už ví jistě. „Ten večer mě vyřadil z pozice hlavního kytaristy,“¹¹ říká Paul. „Už nikdy jsem na jevišti hlavní kytaru nehrál.“

John je u sebe v pokoji a skládá na přenosném psacím stroji báseň, když vtom zaslechne klepání na zadní dveře kuchyně.

Mimi na něj nahoru zavolá: „Johne, tvůj kamarádíček je tady!“¹²

Tím blahosklonným tónem mluvila se všemi jeho kamarády. „Přišlo mi, že John s Mimi mají velmi zvláštní vztah,“¹³ vypráví později Paul. „Neustále si z něj utahovala, a on to nikdy nebral zle; vždycky ji měl velice rád, stejně jako ona jeho.“ Třebaže si „mě dobírala“ říká Paul, „nikdy mi to nevadilo. Vlastně si myslím, že mě měla celkem ráda“¹⁴ – z toho, jak si ze mě dělala srandu, se dalo poznat, že mě má ráda.“

Mimi si myslí, že to Paul „si dobírá ji“¹⁵, tím svým fajnovým přízvukem. „Pomyslela jsem si: ‚Dobrá, hraje si na zaříkávače hadů.‘ Tenhle Johnův přítelíček, pan Okouzlující. Nebaštila jsem mu to.“

John vejde do kuchyně a vidí, že tam stojí Paul. Mimi sleduje kytaru v Paulově ruce a pak oběma připomene, ať jsou potichu a neruší její podnájmeníky, studenty.

Studenti Liverpoolské univerzity, které u sebe Mimi ubytovává, aby si přilepšila k vdovskému důchodu, Johna nezajímají, třebaže si po posudku svých kreseb a karikatur sám vysloužil místo na Liverpool College of Art. *Třeba se jednou budu živit malováním krasotínek na plakáty na zubní pastu*,¹⁶ plánuje si.

„Máme písničku, Mimi. Chceš ji slyšet?“ zeptá se John tety.

„Rozhodně ne,“ vysměje se mu Mimi. „Na verandu, Johne Lennone, na verandu.“¹⁷

John zavře dveře a Paulovi poví, že se mu líbí, jak se venku na verandě „ozvěna strun kytary hezky odráží od skel a obložení“.¹⁸

Když Mimi odejde z domu, vyběhnou nahoru a pouští si nahrávky Little Richarda. Oba tohohle zpěváka z Macon City z Georgie zbožňují, a Paul umí dokonce napodobit jeho typický řev a výskot z písní *Tutti Frutti* a *Long Tall Sally*.

Ale Elvis Presley je Bůh, a oni jsou jeho žáky. Elvisovy nahrávky si nejen pouštějí – analyzují je, snaží se pochopit sekvenci akordů, každíčký zvuk. Ve všech rockových písních, co znají, se používají akordy C, F, G nebo G⁷. Jsou odhodlaní rozluštit akordy k Elvisově písni *Blue Moon*. Až na začátku zimy zjistí, že tytéž akordy – C, A moll, F a G – použil Paul Anka ve svém hitu *Diana*¹⁹, který nahrál v roce 1957, kdy mu bylo patnáct, stejně jakou Paulovi.

Johnovo nadšení je prudké, intenzivní, téměř omračující. Potvrzuje se mu to, co celou dobu tušil: hudba je důvodem jeho existence na zemi.

A bude ji dělat s Paulem McCartneym.

KAPITOLA 3

Pomozte mi stát zase nohama na zemi

Help!

Paul jde domů, pořád je jako omámený z toho, že se jim podařilo rozlousknout posloupnost akordů v písni *Blue Moon*. Raději jezdí na kole, ale když bere s sebou kytaru, nejde to. Nemá na ni pouzdro. Jeho otec stále netuší, že se schází s Johnem Lennonem, ale na tom, jestli se John otci líbí, vůbec nezáleží. Teď jsou přátelé. Hudební bratři ve zbrani.

John samozřejmě ví, co si o něm Jim McCartney myslí. Svou radu Paulovi zformuluje chytře: *Jen se otci postav. Řekni mu, ať jde do hajzlu!*¹

Paul nad tím přemýšlí.

Přeje si na něco přijít, na spojení slov, kterými by otci vysvětlil, jaká *hloubka* v Johnovi dlí. Nejen v jeho vášni k muzice, ale i v jeho umění. Že John skládá básně; že by mohl být skvělým spisovatelem.

Paul to vezme zkratkou přes veřejné golfové hřiště na předměstí Allertonu, které je tuhle sezónu zavřené.

Paul je ve hře na kytaru dobrý. A dost dobře mu jde zpěv. Ale hrát a zpívat zároveň... to vyžaduje trénink. Existuje na to snad lepší místo než je střed prázdného golfového hřiště?

Paul se zastaví a poslouchá. Občas ho tu někdo načape, a když se to stane, přestane okamžitě hrát a pokračuje v chůzi.

Ale je si celkem jistý, že teď je v černočerné tmě úplně sám. Přehodí si kytaru přes rameno a v duchu si představuje, jak vylézá na pódium před tisícovky lidí. Dav šílí, tleská a křičí jeho jméno.

Paul se připravuje. Sbírá odvahu.

Začne hrát.

Zpívá.

Dav souhlasně křičí. Ženy jsou hysterické. Některé omdlely.

Paul se začne dostávat do rytmu, zpívá z plných plic, když za sebou zaslechne někoho křičet: „Hej!“

Přestane hrát.

Rychle se otočí a vidí, jak se k němu blíží nějaký muž – policista.

Proboha, zatknou mě za rušení nočního klidu.

„To tebe jsem slyšel hrát na kytaru?“

Paul uvažuje, že zalže, třebaže je naprosto evidentní, že ho přistihli při činu.

Přestože mu buší srdce, rozhodne se říct pravdu.

„Ano, pane.“

Vysoký a urostlý policista se nad ním tyčí. Co řeknu tátovi, jestli mě zatkne?

„Naučil bys mě hrát?“² zeptá se ho muž.

KAPITOLA 4

Byl jsem tehdy mnohem starší,
než jsem dneska...
My Back Pages

Jako nový úkol si John s Paulem dají, že přijdou na kloub předešlé skladby Buddy Hollyho *That'll Be The Day*. Pracují na tom už celé týdny.

Kamarádi sedí v křeslech, prakticky koleno na koleno, a navzájem se pozorují při hraní. Jako by někdo levákovi Paulovi a pravákovi Johnovi „nastavil zrcadlo“¹.

Do školy chodí John jen sporadicky. A když tam jde, je dost přímočarý. Vzдорovitý. Hádavý a paličatý.

„Byl jsem agresivní, protože jsem chtěl být oblíbený,“² řekne John později. „Chtěl jsem být vůdčí osobnost..., chtěl jsem, aby všichni dělali to, co jim řeknu, aby se smáli mým vtipům a nechali mě šéfovat.“

Někteří spolužáci a učitelé na umělecké škole Liverpool College of Art mají Johna rádi, ale mnozí jím opovrhují.

Nikomu ovšem není lhostejný.

I tak je nejvíc ve svém živlu při sezeních „z očí do očí“³ s Paulem, která pořádají v Paulově prázdném domě. Každý všední den, kromě pondělí, zdrhá Paul z výuky na střední škole Liverpool Institute High

School for Boys a pak společně s Johnem nasednou na zelený dvoupatrový autobus číslo 86 – sedí nahoře, aby mohli kouřit.

Opotřebovaný nábytek s vyčnívajícími pružinami schovanými pod bavlněnými potahy u Paula doma působí na Johna pohodlně a hřejivě – připadá si spíš jako v domě své mámy než ve strohém Mimiině příbytku. John se posadí a vytáhne z kapsy brýle.

Paul na něj zírá.

Netušíš, že nosím brýle, protože je nenosím nikdy. Když začal mít John problémy se zrakem, vzala ho Mimi k očáři. Ostatní děti ve školce se mu ale kvůli tlustým sklům, které ke korekci své silné krátkozrakosti potřeboval, posmívaly, a tak stále odmítá nosit brýle na veřejnosti.

Ale s Paulem se cítí uvolněně, je jako jeho mladší bratr. Takový ten šileně nadaný, ctižádostivý a odhodlaný bratr.

Procházejí spolu akordy pořád dokola.

John hraje na kytaru, dokud nemá předeheru bezvadně zmáknutou.

Na oslavu zapálí Paul v tátově rezervní dýmce trochu tabáku, co našli v krabičce na čaj.

John si potáhne a pomyslí si: *Skoro každá píseň Buddy Hollyho má tři akordy. Měli bychom psát vlastní.*

Třebaže John Paula ignoroval, když o své technice skládání písní mluvil poprvé, teď je zvědavý a pobízí ho, aby mu o ní pověděl.

Paul začne od začátku. „Vezmu si kytaru nebo si sednu k pianu,“⁴ řekne, „a hledám melodie, akordy, hudební fráze, nějaká slova, myšlenku, kterou bych začal.“

John má chuť se do kreativního procesu zapojit, zanedlouho ale zjistí, že skládání písní je velmi náročné.

Jejich první společné dílo nazvané *Too Bad About Sorrows* zůstane nedokončené, stejně jako následující kus *Just Fun*. Další společný projekt, píseň *Because I Know You Love Me So* má v sobě nádech muziky Buddy Hollyho. Harmonii už mají vymyšlenou.

Paul nalistuje v sešitě čistou stránku, aby začali pracovat na nové písni. Nahoru napíše „Další originální píseň dvojice Lennon–McCartney“.

„Můj kamarád umí zahrát *Raunchy*,“⁵ řekne Paul. Skladba *Raunchy* hudebníka Billa Justise je nejnovějším americkým hitem a je dost ošemetná. Pokud ji někdo zvládne zahrát, znamená to, že je skvělým kytaristou.

„Kdo?“

„George Harrison.“

Jasně. Malej George Harrison. John už toho malýho kluka s hustou hřívou potkal. Je mu teprve čtrnáct, je dokonce o osm měsíců mladší než Paul a na škole Liverpool Institute for Boys chodí o ročník níž.

I tak Paul kamaráda neustále vychvaluje. Kromě toho, že hraje solidně na kytaru, vykládá Johnovi, je malej George *bezva*.⁶ Dokonce se i bezvadně oblíká – někdy až výstředně, aby rozčilil dospěláky. Paul ho popisuje slovem „suverén“⁷, a to v dobrém slova smyslu.

John ale nedokáže zapudit myšlenku, že „George je moc mladý“⁸.

„Na první pohled se mi nezamlouval,“⁹ vypráví John později. „George vypadal ještě mladší než Paul, a to Paul s tou svojí dětskou tvářičkou vypadal na deset.“¹⁰

Šestého února 1958 vystupují The Quarrymen ve Wilson Hall, další kapelou na programu je The Eddie Clayton Skiffle Group.¹¹ (Clayton je hlavní kytarista, na bicí ho doprovází Ringo Starr.)

Po představení má John pro George připravenou nabídku.

„John mi řekl, že jestli dokážu zahrát takhle, vezmou mě,“¹² vzpomíná George.

Paul George pořád podporuje. „Zkus to, Georgi, ukaž mu to!“¹³

George zmákně vystoupení na jedničku. „Tak jsem jim zahrál *Rachee* [sic] a on řekl, že se k nim můžu přidat.“¹⁴

John souhlasí, že George „znal víc akordů, mnohem víc než my“.¹⁵

I tak je mu ještě trochu trapně, že ho vídají se čtrnáctiletým klukem. Mnohem víc si však cení početní síly. Počítá. „A byli jsme tři.“¹⁶

KAPITOLA 5

Když si nemůžu vyzpívat srdce,
nechám promluvit svou mysl...

Julia

Při oslavách Dne Commonwealthu hraje John s kapelou na korbě nákladáku na uhlí. Během zpívání a hraní zahlédne v davu tři členy své rodiny. Jeho máma Julia a jeho mladší nevlastní sestry – Julia, která se jmenuje po mámě, a Jacqui – jsou ty nejlepší fánynky, zpívají s ním, ječí a křičí slova chvály. Julia se chová spíš jako kamarádka než jako jeho matka.

John si mezi nimi a Bobbym Dykinsem, Juliiným druhem, pořád připadá trochu jako vetřelec, přesto je mu s nimi ale dost dobře na to, aby trávil v úterý 15. července čas v jejich domě na 1 Blomfield Road, zatímco si spolu Julie a Mimi vyšly.

Je už téměř deset večer a John pořád čeká, až se Julia vrátí. Sestry spí nahoře, vzhůru jsou jen John a Dykins, když se ozve zaklepání na dveře.

Je to policista, dívá se přímo na Johna.

„Jste syn Julie Dykinsové?“¹ zeptá se strážník.

„Ano,“ zamumlá John.

„Musím vám s lítostí oznámit, že vaše matka zemřela.“

Julie pospíchala na autobus domů a při přecházení Menlove Avenue ji srazilo auto. Mimi s ní odjela v sanitce do liverpoolské nemocnice Sefton General. John a Bobby Dykins také pospíchají do nemocnice, ale když tam dorazí, zůstane John venku.

Nenajde v sobě sílu, aby vešel a rozloučil se.

Ted, když jsme to všechno dohnali, Julia a já,² pomyslí si. Konečně jsme mohli spolu mluvit. Vycházeli jsme spolu. Byla skvělá.

Smutek se promění ve zlost. *Do prdele, do prdele, do prdele. Všechno se posralo. Ted' už nemám vůči nikomu žádný závazky.*

Juliin pohřeb na hřbitově Allerton Cemetery je skutečný i neskutečný.

Muž, který ji zabil, byl student autoškoly a policista, v době nehody postavený mimo službu, Eric Clague. Zprostilí ho všech obvinění. Jedním trestem je krátká suspendace.

Při čtení verdiktu se Mimi na Clagueho podívá a vykřikne: „Vrahu!“³

John myslí na to, jak je Julia pohřbená pod zemí a osamělá.

Ta děsivá konečnost jím otřese.

Matko, tys měla mě, ale já tebe neměl nikdy.

6. prosince 1980

Mark se ubytuje v hostelu YMCA. Recepční by mohl říct, že je tu stálým zákazníkem. Bydlel tu minulý měsíc. Přiletěl, aby zabil Lennona.

Pokoje tu stojí jen 16,50 dolarů za noc.⁴ Mohl si dovolit chvíli se zdržet a obhlédnout si Dakotu.

Vrátný bytového domu mu své jméno sice neprozradil, ale Mark slyšel, jak na něj někdo volá Jayi. I Jay je fanoušek Beatles. A taky lhář. Minulý týden Jay Markovi tvrdil, že je pan Lennon „mimo město“⁵. Pak viděl Mark fotku Lennona a Yoko na titulní straně *New York Times*.

Vyrazil tehdy do kina a viděl ten pitomý film, *Obyčejní lidé*. Mark si sám sebe rád představuje jako cokoli, jen ne obyčejného člověka, jenže tehdy se s postavou Timothyho Huttona ztotožnil natolik, že měl chuť jít se vyzpovídat, stejně jako Hutton svému psychiatrovi.

Mark ke cvokaři nechodí, žádného nepotřebuje, tak udělal to nejlepší, co mohl: došel k telefonní budce a zavolal své ženě. Je Japonka, jako Yoko.

Vracím se domů,⁶ zašeptal. Pak se rozhlédl kolem, aby se ujistil, že ho nikdo neposlouchá, a poprvé to vyslovil nahlas. *Jel jsem do New Yorku zabít Johna Lennona.*

Vrať se domů,⁷ řekla mu Gloria. Vrať se domů.

Vracím se. Tvoje láska mě zachránila. Neudělám to.

Ale teď nemá Mark vůbec v úmyslu vracet se domů. Tentokrát je odhodlaný svého cíle dosáhnout. Lennonova smrt světu ukáže, jednou a provždy, jaký je to pokrytec. Lhář a hříšník.

Gloria věří, že se do New Yorku vrátil kvůli sebepoznání, že chce napsat knihu pro děti. Věřící mu – poslouchá ho, plní každé jeho přání. Gloria věří všemu, co jí nakuká, protože je to dobrá křesťanka a dělá, co se jí řekne.

Mark je zalezlý v hostelu YMCA, v bezpečí svého jednolůžkového pokoje s černobílou televizí. Znovu zkontroluje zámek na dveřích. Pak se obrátí ke svému zavazadlu a vytáhne zbraň – Charter Arms ráže .38.⁸ Hodně se podobá revolverům s krátkou hlavní Smith & Wesson, které používají policisté v utajení. Dokonalá zbraň na provedení atentátu.

Se zbraní zacházet umí. Když pracoval u ochranky, strávil spousty hodin na střelnici, aby získal osvědčení a mohl nosit zbraň ráže .22. Umí zaujmout bojový postoj a zamířit na cíl.

Svět se brzy dozví, že má co do činění se zkušeným zabijákem.

Byly doby, kdy proti zbraním a násilí kázal.

Jaká ironie, že se Lennon stal inspirací pro jeho procitnutí.

Beatles jsou populárnější než Ježíš, chvástal se Lennon.

Vybral si Ježíšovu stranu. Také se uchýlil k duchovním zákonům křesťanské víry. Našel smysl života, v presbyteriánském kostele Chapel Woods ve městě Snellville v Georgii.

Říkal lidem, že zbraně jsou zlo. Brzy si ale uvědomil, že se mýlil. Mluvení nestačí.

Musel udělat víc, mnohem víc než jen přesvědčovat sousedy a nechávat v místních restauracích brožury. Začal pracovat jako misionář na Mezinárodním programu táborových poradců křesťanského sdružení YMCA v Libanonu – dokud nevypukla občanská válka, která ho

přivedla zpátky domů. V Libanonu objevil ještě větší smysl, jako záchranář v přední linii ničivého konfliktu.

V hlavě mu pořád dokola naskakoval obrázek ozbrojených Palestinců, co v křesťanském kostele ve východní části Bejrútu povraždili čtyři lidi, na vůdce militantů, kteří zabili třicet přívrženců Palestiny v autobuse. Když pracoval jako poradce ve vietnamském uprchlickém táboře, poslouchal dennodenně příběhy o tom, jak američtí vojáci vyvražďují rodiny a znásilňují vietnamské ženy.

Nebo spíš poslouchal na půl ucha, nemohl se totiž dočkat, až se ke slovu dostane sám a ukáže všem tu správnou cestu. Učil je různé způsoby, jak se pomstít – jak být silnější než jejich pronásledovatelé.

Dělil se o svou sílu, a co zatím dělal Lennon? Nic. Žil si chráněn stěnami Dakoty život zhýčkané celebrity.

Říkal, ať si představíme svět bez majetku.⁹ Sám udělal opak. Tady ho máme, těmi miliony dolarů a jachtami a farmami a venkovským sídlem se vysmívá lidem jako já, co těm lžím uvěřili a koupili si desky a co velký kus svého života poslouchají jeho hudbu.

Lennonova slova o míru a lásce – všechno jsou to jen kecy. Však to Lennon přiznal v posledním rozhovoru.¹⁰ Všechna jeho činnost konaná ve jménu míru – kampaň Bed-In i koncerty – byla podfuk. Bylo to strojené, předstírané, prostě jen plán k získání publicity.

Vedle na stěně visí zrcadlo. Mark si před něj stoupne, pozoruje svou dvojitou bradu a kulatý, oteklý obličej. Vidí nepatrné pozůstatky muže, který kdysi věřil v Lennona, The Beatles, Boha a Ježíše.

Ten člověk už je mrtvý. Zemřel minulý měsíc, toho dne, kdy dal výpověď ochrance a podepsal ji „John Lennon“.¹¹

Mark couvá, dokud nevidí hrud' a trup. Strčí si osmatřicítku do kapsy u bundy, zbraň přitom zakrývá rukou.

Cvičí tasení zbraně a bojový postoj.¹² Opakuje to pořád dokola, dokud si není jistý, že zbraň vytáhne jediným plynulým pohybem.

Zhluboka se nadechne a představí si sám sebe, jak stojí před Dakotou. Mezi zástupci Lennonových učedníků je apoštolem svatým Petrem.

Všichni se nemůžou dočkat, až svého falešného boha zahlédnou, ale pouze Mark dostane možnost předat své poselství. Revolver Charter Arms budiž mu svědkem.

V duchu vidí, jak u obrubníku zastavuje limuzína. Vystoupí Lennon, sám, protože cestuje bez ochranky. Je to člověk z lidu.

Lennon rychle zamává a pak pospíchá ke vchodu bytového domu Dakota.

„Pane Lennone?“¹³

Mark si představuje, že ho Lennon ignoruje. Donutí toho chlapa, aby konečně prozřel. Mark pohotově vytáhne pistoli a sleduje, jak jeho odraz zaujme bojový postoj.

„*Pane Lennone.*“

Tentokrát mu Lennon pozornost věnuje. Otočí se, zahlédne zbraň, co na něj míří, ale už je pozdě.

Mark uprostřed pokoje stiskne spoušť. Jen to tiše cvakne, protože ve zbrani nejsou náboje, v duchu ale slyší výstřel. Vidí, jak se Lennon kácí na chodník. Vypadá, jako by chtěl něco říct – snad „omlouvám se,“ nebo „prosím, odpusť mi mé hříchy“ – a Mark stiskne spoušť znovu.

A znovu.

Znovu.

Všech pět nábojů.

Je po všem. Lennon je mrtvý.

Mark vloží do zbraně střely s dutou špičkou, které mu v Atlantě dala jeho kámoška policajtko Dana.¹⁴ *Nadupanější věc než tyhle miláčky nenajdeš*, řekla mu. Dana si myslí, že Mark náboje chce, aby se měl na nebezpečných newyorských ulicích jak chránit.

Dana ho vzala do lesa procvičit střelbu na cíl a prozradila mu několik cenných figlů.

Muška se Markovi výrazně zlepšila.

Lennon nemá šanci.

Mark si nasadí kožešinovou čepici v ruském stylu. Osmatřícítku zasune do kapsy a stiskne ji.

Zbraň ho hřeje v dlani.

Spokojeně se usměje.

KAPITOLA 6

Něco se tu děje
For What It's Worth

Dne 6. května 1960 míří John Lennon do klubu Jacaranda na Slater Street,¹ kde mají jukebox a italský kávovar. V kavárnách, jako je tahle, se rádi scházejí teenageři a v Jacarandě je v bývalém skladu na uhlí ve sklepě v noci otevřený klub pouze pro členy začínajících kapel.

John najde za pultem Jacarandy Allana Williamse. Williams, drobný chlápek s hustou černou bradkou, se zničehonic stal klíčovou postavou liverpoolské hudební scény.

„Allane,“ řekne John, „proč pro nás něco neuděláš?“²

Williams si poupraví černý cylindr, který má neustále na hlavě, dokonce i v létě.

„Jak jako pro nás? Kdo je to *nás*?“

„Moje kapela,“ řekne John. „The Beatles.“

John se inspiroval The Crickets, skupinou Budda Hollyho³, a také svou láskou ke slovním hříčkám. Změnou druhého *e* na *a* dal slovu „beatles“ dvojí význam – znamená hemžící se hmyz i rytmickou hudbu.

John zaslechl, že se u Billyho Furyho pořádá konkurz, a řekne Williamsovi, že se ho chce zúčastnit.

Williams přikývne. „Jasně. Jakou máš v kapele sestavu?“⁴

John mu poví o Paulovi, Georgovi a novém členu Stuartu Sutcliffovi, spolužákovi ze školy umění.

Williams Stuarta zná jako toho studenta, co pomaloval sklep Jacarandy nástěnnými malbami⁵ – když se však Stuovi podaří prodat abstraktní malbu umělecké galerii Walker Art Gallery, John ho přesvědčí, aby svůj nečekaný příjem investoval do koupě 4. strunné baskytary Hofner 333.⁶ Stuart na ni sice ještě hrát neumí, ale John si je jistý, že se to naučí.

Stuart se navíc hodí i vzhledově. Je to hubeňour s van Dyckovou brádkou, co se dost podobá americkému herci Jamesi Deanovi. Podle George chce John Stuarta v kapele proto, že „vypadá tak skvěle“⁷. Na dioptrických brýlích má sluneční klipy.

„Kdo hraje na bubny?“⁸ zeptá se Williams.

„Žádného bubeníka nemáme,“ přizná John.

„Zkusím vám nějakého sehnat,“ ujistí ho Williams. Pošle chlapíka jménem Tommy Moore.⁹ Moore je ženatý a starý – je mu už skoro dvacet devět – ale slíbí, že se 10. května po šichtě v továrně Garston Bottle Company dostaví na konkurz.

Kapela vylepší svůj styl oblékání – nosí černá trička a kalhoty, co vypadají jako džíny – a pořídí si i lepší vybavení. George má novou kytaru Futuramu a Paul koupil zesilovač Elpico.¹⁰ Johnova stará kytara se po tom všem hraní rozpadla na kusy. Mimi mu odmítla koupit novou – „Jestli ji chceš,“¹¹ řekla mu, „dokaž to.“ – což ho donutilo najít si opravdickou *práci*, pracoval na stavbě nové čerpací stanice městské vodárny. Každý den toho dlouhého, parného léta mu krvácely ruce.

John narazí na Briana Cassera, frontmana skupiny Cass and the Casanovas. „Jak že se to ta tvoje kapela jmenuje?“ zeptá se Casser Johna.

„The Beatles.“

Casser se neobvyklému jménu vysměje. Pořád to probírají, dokud se John nerozhodne pro Long John and the Silver Beatles.¹²

Když přijdou na řadu, zahrají tři skladby – John je hlavním zpěvákem v jedné, Paul ve druhé skladbě a třetí je instrumentální. Stu, který

pořádně nezná noty, hraje k promotérovi Larrymu Parnesovi a ostatním pořadatelům konkurzu zády. Navrhl to Paul – říkal tomu „hrát náladového“¹³, jako by byl Stu s tmavými brýlemi na očích až moc nad věcí, aby ho okolní dění nějak vzrušovalo.

Long John and the Silver Beatles na konkurzu pohoří. Kapela musí cvičit mnohem víc.

Williams jim ke zkouškám propůjčí sklep v Jacarandě. George připevní mikrofon ke koštěti a Cynthia Powellová, Johnova holka z umělecké školy, ho přidržuje tomu, kdo zrovna zpívá.

Jednoho dne mají obecenstvo – Roryho Storma a jeho kapelu The Hurricanes s kytaristou Johnym Guitarem a bubeníkem Ringem Starrem, jehož pravé jméno je Richard „Richy“ Starkey.

„Proč Ringo?“ vyzvídá Cyn.

Ringo zvedne ruku a řekne: „Protože nosím tři prsteny. Tak mi říkali nejdřív – Rings.“¹⁴ A poví Cyn příběh každého z nich. „Tenhle jsem dostal v šestnácti od mámy, tohle je zasnubní prsten od mojí holky a tohle je snubní prsten mého dědy, co jsem dostal po jeho smrti.“

„Vypadal jako pěckej drsňák,“¹⁵ prohlásí George, když Ringo se svými spoluhráči odejde, „s tím šedivým pruhem ve vlasech, napůl šedivým obočím a velkým nosem.“

John souhlasí. Souhlasí všichni.

KAPITOLA 7

Co jinýho může chudej kluk dělat,
než zpívat s kapelou rokenrol?
Street Fighting Man

Sál městské radnice Alloa Town Hall ve Skotsku je obrovský, krásný – a přecpaný. Larry Parnes poslal Silver Beatles na desetidenní šňůru po Skotsku jako doprovodnou kapelu Johnnyho Gentlea. Zahrají tři písně, dvě z nich jsou Elvisovy – *Teddy Bear* a *Wear My Ring Around Your Neck* – a pak se objeví hlavní hvězda programu. Věrna svému jménu je tichá a uvolněná.¹ Kapela ji doprovází půl hodiny.

Je to fiasko.

„Hráli jsme mizerně, příšerně,“² řekne George, když si kapela balí vybavení. „Trapas.“

George se nemýlí.

Je to ještě horší. Zjistí, že jeden z místních pořadatelů zavolal Parnesovi a stěžoval si: „Je to špatná, šupácká kapela!“³

Johnny Gentle jim ale připadá v pohodě. Je lodní tesař, kytaru si vyrobil sám a umí skládat písničky. Když jsou v Inverness, předvede Johnovi a Georgovi svou nedokončenou píseň, která „je do bridge dobrá“⁴.

John mu pomůže s textem.

Ted' píseň hezky *plyne*.

„To je paráda,“ řekne ohromeně Johnny. „To použiju.“

Za vystoupení jim slíbili 75 liber, ale nedostali je. Přespávají v do-
dávce;⁵ jednu noc si ustelou na seníku. Je to mizerný týden, ale „pro nás
zásadní zkušenost,“⁶ vypráví později Paul, „protože jsme pochopili, že
to není hračka – člověk musí tvrdě makat a přebrat si, odkud se berou
peníze. Hodně nás to naučilo.“

O deset dní později se vrací domů. John obdrží výsledky svých zkou-
šek. Nejen, že propadl, dokonce mu ze školy Liverpool College of Art
poslali významný dopis, ve kterém stálo: „V září už se nevracejte.“⁷

Mimi je v šoku. Vyhlídky Johnovy budoucnosti jí připadají černější
než obvykle.⁸

I Paul čelí nátlaku. Jeho otec chce, aby si našel práci. George, který
kvůli odjezdu do Skotska přišel o místo elektrikáře v učňovské dílně,
je na tom stejně.

„Tak,“ řekne Paul, když se všichni začátkem srpna setkají, „co bude-
me dělat?“

O týden později, 11. srpna 1960, za nimi přijde Allan Williams.⁹

„Dobré zprávy, hoši. Silver Beatles budou hrát v Hamburku, v Ně-
mecku.“

Klade jim ale nelehkou podmínku. „Nenajdete bubeníka, nikam se
nejede.“¹⁰

Paul přijde s řešením. „Co syn majitelů klubu Casbah?“

„Pete Best?“ zeptá se John.

Paul přitaká. „Má vlastní soupravu bicích.“¹¹

Osmnáctiletý Pete je evidentně začátečník, ale „dokázal se dosta-
tečně dlouho udržet v jednom rytmu,“¹² vypráví John.

KAPITOLA 8

Když jsem opustil domov a rodinu

Nebyl jsem víc než chlapec...

The Boxer

Nejdřív cestují z Harwiche trajektem do Hook of Holland¹ a odtud dodávkou do Německa, do hamburské čtvrti St. Pauli dorazí kolem půlnoci.

Po podpisu smluv v angličtině a němčině je odvedou do vlhké, pornuré ubikace, která se nachází za promítacím plátnem pornokina Bambi² – „chlívek... zchátralá blešárna“³ – naproti klubu Indra, kde budou pracovat pro Bruna Koschmidera⁴, bývalého cirkusáka, kterému je něco přes padesát a který kvůli zranění z války kulhá.

„Ve všední dny večer budete hrát čtyři a půl hodiny,“ sdělí jim za asistence tlumočnicka Koschmider. „Budete mít tři půlhodinové přestávky. O víkendech budete hrát šest hodin.“

John cítí, jak se mu z tváře ztrácí barva. *Zatím jsme hráli nejdýl dvacet minut. Teď po nás chtějí, ať hrajeme šest hodin – čtyřicet osm večerů za sebou?*

Beatles vstoupí na malé pódium. Je 17. srpna 1960, osm hodin večer. Před dvaceti lety napadli Liverpool Němci, když na místní doky svrhla nacistická letadla bomby.

Petu Bestovi se nedaří udržet rovnoměrný rytmus, ale když se opře do pedálu velkého basového bubnu, je dost dobrý. „Tu dlouhou, hutnou čtyřtaktovku jsme jeli celou noc,“⁵ vzpomíná George. Dav se začne do toho rámusu rytmicky vlnit.

Němcům se to líbí.

Každou noc.

Během účinkování v Indře odehrají Beatles na pódiu 204 hodin⁶ – nebo, jak by řekli, kdyby hráli doma, 136 devadesátiminutových koncertů.

„Z té námahy při zpěvu člověka bolel hlas,“⁷ vzpomíná John, ale ne smutně, i když hodně trpěl tím, čemu říkali „hamburské hrdlo“⁸. „Abychom vydrželi dvanáct hodin v kuse,⁹ museli jsme fakt zabrat. Kdybychom zůstali doma, nijak bychom se nevyvíjeli.“

Když se v polovině října vrátí Allan Williams, žasne, jak se zlepšili. „Zatraceně, byli jsme ta nejlepší kapela,“¹⁰ bude John vzpomínat na jejich začátky. „Nikdo nám nesahal ani po kotníky.“

Kdykoli se kapela cítí na dně, předvede John klišovitou imitaci agenta nahrávací společnosti přezvykujícího tabák a špatným americkým přízvukem se ptá: „Kam vyrazíme, chlapi?“¹¹

I oni odpoví příšerným americkým přízvukem: „Až nahoru, Johnny!“

„A to je kde, chlapi?“

„Na nejvyšší příčce z nejvyšších, Johnny!“

„*Přesněěě!*“

Bruno Koschmider jim nabídne novou smlouvu – od října až do konce roku – na účinkování v jeho větším, populárnějším klubu Kaiserkeller, kde by se o víkendů střídali s další kapelou.

„A co je to za kapelu?“ vyzvídá John.

„Rory Storm and the Hurricanes.“

Jsou na stejné úrovni jako nejlepší liverpoolská kapela.

KAPITOLA 9

Bože, byl jsem zlý, ale teď změním prostředí...

Getting Better

Paul potřebuje novou kytaru. Ta, co má, je už opotřebovaná a rozpadá se. John má v merku Rickenbacker 325 se světlým nátěrem a osmnáctiwattový zesilovač americké výroby Fender Deluxe.

Paul taky zastává názor, že potřebují nového baskytaristu. Stu se ve hře zlepšil, ale nebere hudbu vážně. „Budeme skvělá kapela,“¹ tvrdí Paul, „ale basák jako on nás bude pořád brzdit.“

Paul neměl Stua nikdy rád, uvědomí si John. A teď tomu navíc nepřidává ani fakt, že Stuovi závidí neskutečně nádhernou přítelkyni a fotografku Astrid Kirchherrovou. Astrid a její kamarád Klaus Voormann, dva mladí němečtí umělci, se s kapelou spřátelili nedávno. Popravdě řečeno Johna trochu namíchlo², že se Astrid nezamilovala do *něj*.

Ne, že by neměl Paul ohledně Stua pravdu. „Ten kluk by si hrou na baskytaru život opravdu nezachránil,“³ říká Tony Sheridan, britský rocker, kterého považují za „vládce“ hamburské scény. „Devadesát procent u něj dělala image, ale tý chceš mít nejvíc padesát procent, protože zbylých padesát musí být hudební nadání.“

Se Stuem si ale starosti dělat nemusí, protože jim dal jasně najevo, že má v plánu z kapely odejít. Chce požádat Astrid o ruku.

„Musíme udělat něco i s Petem,“ pokračuje Paul. „Na bubnování nemá.“

Kéž by mohli vzít Ringa.

S Ringem, bubeníkem skupiny Rory Storm and the Hurricanes, tráví spoustu času, popíjejí a poznávají ho. Z bubeníka, o kterém si George po prvním setkání myslel, že „je ten nejhorší, se vyklubal Ringo, nejmilejší člověk ze všech“⁴.

„Líbil se nám jeho styl,“⁵ souhlasí John, „jenže jsme zrovna sehnali jiného bubeníka, tak se nedalo nic dělat.“

John kapele raději oznámí, že domluvil koncert za lepší peníze – v klubu Top Ten.

Paulovi a Georgovi se nadšením rozzáří tváře. Top Ten je *opravdický* rockový klub, ne kavárna s hudební produkcí – a mají tam fenomenální aparaturu. Párkrát tam zašli, dokonce tam jednou hráli s Tonym Sheridanem.

Dvacátého osmého listopadu jim Stu oficiálně oznámí: vyměnili si s Astrid prsteny. Jsou zasnoubení.

Bruno Koschmider si všechny svolá do kanceláře. Donesl se k němu Johnův plán vystupovat v Top Ten.

Mluví jen tlumočník. „Tohle podepište,“ řekne a podá každému dohodu, ve které stojí, že Beatles nebudou v prosinci hrát v jiném hamburském klubu.

John odmítne a hodí papír Brunovi na stůl.

Navíc se zdá, že německé úřady zjistily, že je sedmnáctiletý George moc mladý na to, aby získal náležité pracovní povolení, takže ho okamžitě deportují. George zůstane celou noc vzhůru a učí svůj kytarový part Johna.⁶ „Bylo mi hrozně,“⁷ vzpomíná George. „Představoval jsem si, že kapela je tam, zatímco já trčím v Liverpoolu, a to bylo všechno.“

Zbytek skupiny popadne vybavení a odnese všechno do Top Ten. Jako dárek na rozloučenou pověsí Paul s Petem na hřebíky na zdi svých pokojů kondomy a pokusí se je zapálit. Trochu to očoudí beton, ale hlavně to tam pěkně zasmrádne.

Následujícího dne zatkně Johna, Paula a Peteho německá policie za „pokus o žhářství“.

Stuart zjistí, co se děje, a dorazí na stanici, aby podepsal prohlášení v německém jazyce, že o požáru nevěděl. Policie ho čtyřikrát odděleně vyslechne a pak všechny propustí – jen proto, aby si Paula a Peteho dalšího dne ráno vyzvedla v klubu Top Ten,⁸ odvezla je v poutech přímo na letiště, předala jim pasy a posadila je na letadlo – poletí poprvé v životě! – zpátky do Londýna. Stu zůstane s Astrid, ale John je zanedlouho na vlastní pěst následuje.

Krást se domů za tak potupných okolností nezvedne sebevědomí nikomu.

Tobhle chci dělat? Je to vážně ono? Pochybuje John. *Měl bych v tom pokračovat?* S The Beatles, říká si, je možná ámen.

KAPITOLA 10

Tak ty chceš být hvězda rokenrolu?
So You Wanna Be a Rock 'n' Roll Star?

Johnovy obavy jsou předčasné. Hned po Georgeových osmnáctých narozeninách na konci února 1961 se George, Paul, John a Pete vydají zpět do Hamburku, kde vystupují v klubu Top Ten po boku hvězd vyšší třídy, třeba Tonyho Sheridana. V červnu toho roku s ním dokonce pod názvem Tony Sheridan and the Beat Brothers¹ nahrají sedm písní. Mezi ně patří pět coververzí ze Sheridanova repertoáru – *My Bonnie*, *The Saints*, *Why*, *Nobody's Child* a *Take Out Some Insurance* – plus klasika z vydavatelství Tin Pan Alley *Ain't She Sweet*, kterou zpívá John, a instrumentální skladba *Cry for a Shadow*, kterou složili George s Johnem. Píseň *My Bonnie* pouští později Johnova teta Mimi s hrdostí svým podnájemníkům,² je to pro ni první důkaz, že by mohl mít John v hudbě nějakou budoucnost.

Protože Stuart z kapely zběhl, „padne“³ hra na baskytaru na Paula. Ten však odmítá používat odloženou kytaru po Stuovi, místo toho si koupí Hofner 500/1 uzpůsobený pro leváky. Starou Stuovu baskytaru si bere Klaus.

Je to pokrok..., a přesto ze sebe John nedokáže setřást pocit, že mu utíká čas. „Z jednadvacátých narozenin jsem nebyl zrovna nadšený,“⁴

přiznává. Hlavou mu táhnou myšlenky typu: *Jsem moc starý. Ujel mi vlak.*⁵ Musí ti být sedmnáct. Jak později říká: „Spousta hvězd byly děti mnohem mladší než já.“

John si neustále opakuje, že *se mu to povede*,⁶ ale kdy a jak, to je ve hvězdách. Jen prostě ví, že *něco* dokážou.

A není jediný, kdo si to myslí. V Hamburku zaujali The Beatles davy lidí a po návratu domů jejich popularita ještě stoupne. A to natolik, že zákazníci přicházející do NEMS, největšího a nejlepšího obchodu s deskami v Liverpoolu, shánějí singl *My Bonnie*, který Beatles nahráli se Sheridanem.

V klubu Cavern představuje kluky DJ a moderátor Bob Wooler přezdívkami, které jim dal. „John Lennon, Zpívající běs!⁷ Paul McCartney, Rockový eso! George Harrison, Arabský šejk! A Pete Best, Ostýchavý ranař!“

John Lennon začne zpívat, postaví se rozkročmo – do postoje, o kterém Wooler v soukromí mluví jako o Johnově obchodní značce – takže „mu všechny holky z první řady koukaly na nohy a viděly na rozkrok“⁸.

Po koncertu se za nimi staví Paulův otec, Jim McCartney, aby Paulovi předal nákupní seznam a instrukce k přípravě večere.⁹ John mezitím loudí „cigo“ od jedné dívky. Pak si všimne, že se George vybavuje s „nějakým dost nóbl boháčem“¹⁰ v elegantním obleku a se zlatým pouzdem na cigarety. John se vydá směrem k nim, ale než dorazí, chlap někam zmizí.

„Kdo to byl?“ zeptá se John George.

„Pan Epstein. Dělá v NEMS manažera.“

Připadal mi povědomý. John tráví v NEMS při nakupování desek, obzvlášť málo známého stylu R&B, spoustu času.

Pan Epstein se objeví ještě několikrát a s kapelou si povídá. Jeho zájem Johnovi lichotí, ale proč ten zájem? Epsteinovi NEMS vlastní a sedmadvacetiletý Brian má velký dům na ulici Queens Drive, jezdí Fordem Zodiac a mluví, jako kdyby patřil do královské rodiny – tu

dovednost bezpochyby získal během studií na Královské akademii dramatických umění.

Když je Epstein pozve, aby přišli 29. listopadu do NEMS, je John stále nedůvěřivý. Kolem je spousta podvodníků a on si není jistý, jestli Epstein není jedním z nich.

Chlapci oblečení v kůži a v kovbojských botách dorazí se zpožděním – a trochu opilí, protože předtím strávili nějakou dobu v podniku Grapes.

John Brianovi vysvětluje, že 19. června 1961 podepsali Bertu Kaempfertovi šestistránkovou smlouvu v němčině, aniž by dostali její překlad. Paul později vypráví: „Když nám bylo osmnáct, podepisovali jsme různé smlouvy, protože jsme neměli manažera a netušili jsme, co děláme.“¹¹

„Podle toho, kam se to všechno ubírá, mi přijde, že by se o vás měl někdo starat.“¹² Brian se zeptá, kolik si kapela vydělává.

„Za každou noc 75 pencí,“¹³ odpoví mu. „To je víc, než je v Cavernu běžné.“

Brian je v šoku. Skutečně má pocit, že kapela stojí za mnohem víc, později tvrdí: „Doufal jsem, že i kdybych se nestaral o všechny jejich záležitosti, dokážu jim alespoň za jejich vystoupení zajistit slušný výdělek.“¹⁴

Když začnou na druhé schůzce 3. prosince probírat podmínky smlouvy – Paul a Brian se dohadují kvůli procentům; mělo by to být deset, patnáct nebo dvacet? – je zřejmé, že Paul z Briana moc nadšený není.¹⁵ Je ochotný nanejvýš připustit, že Brian má „opravdu talent“¹⁶, a stejně jako Paula „ho hodně zajímá, jak to vypadá na pódiu“.

Pokud jde o Johna, není nad čím přemýšlet. Brian je evidentně chytří, sečtělý a má kontakty v Londýně – to všechno se Johnovi líbí.

Co je ale nejdůležitější, Epstein je ochotný riskovat.

Kdežto Paul ne.

Jednou John Paulovi řekne: „Hele, představ si, že stojíš na útesu a přemýšlíš nad tím, že skočíš.“¹⁷ Skoč! Zkus to!“ A Paul odpoví: „Jako

kdybych chtěl skákat. Ty skoč a dej nám i mně vědět, jaké to je, a když to bude super, skočím taky.“

Když se John s Paulem vrátí ke stolu, baví se o klubu Cavern a o nahrávkách s Tonym Sheridanem, zmíní i svou vlastní skladbu.

To Briana překvapí: „Skládáte vlastní hudbu?“

John přitaká a začne vyjmenovávat originály dua Lennon–McCartney: „Máme píseň *Like Dreamers Do* a taky *Hello Little Girl*...“

„A rockovou baladu *Love of the Loved*,“ dodá Paul.

Brian se odmlčí, jako by přemýšlel, jakou váhu má jejich schopnost skládat hudbu oproti jejich prokázané hodnotě živě vystupujících umělců. Přelétne kapelu očima, vychvaluje jejich „hvězdné schopnosti“¹⁸ a potom prohlásí: „Abyste věděli, vy budete slavnější než Elvis.“¹⁹

John je ohromený. Nenachází slov. Ani nikdo další. George o té chvíli později řekne: „V tom byl Brian dobrý. Věděl, jak to zařídit.“²⁰ Byli jsme domýšliví a sebejistí, ale když Epstein řekl: „Abyste věděli, vy budete slavnější než Elvis,“ pomysleli jsme si, *jak slavný na to asi musíš být?* No, o tom pochybuju. Přišlo nám to přehnané, ale měl správný přístup.“

Takovou dávku sebedůvěry John přesně hledal. Potřebují někoho, jako je Brian, aby je postavil do latě. Pravda je, že později připustí: „Než jsme ho potkali, jen jsme fantazírovali.“²¹ Neměli jsme ponětí, co děláme, ani kam se chceme dostat.“

John ví, že se jim to povede. The Beatles chtějí být nejslavnější.

A každý vidí, že Brian má úroveň, peníze a kontakty v hudební branži.

Navíc je z Liverpoolu. Je jedním z *nich*.

„Tak jo, Briane,“ rozhodne se John. „Dělej nám manažera.“²²